

Princippet om "levering til nærmeste fabrik" – nu også gældende på Lolland

- finansieres af dyrkere med under 40 km afstand til fabrikken

Dyrkerne på Sjælland, Fyn og Jylland har siden kampagnen 2002 leveret roer ud fra princippet om "levering til nærmeste fabrik". Dette princip er nu også indført med virkning fra og med 2008-kampagnen for resten af dyrkerne i Danmark. Ændringen har betydning for en stor gruppe af dyrkere på det østlige Lolland, som traditionelt har leveret deres roer i Nakskov, selvom de har kortere til fabrikken i Nykøbing. Disse får nu dækket meromkostningen (passageafgift) ved levering i Nakskov. For øvrige dyrkere indebærer ændringen en begrænset merudgift, som skal afholdes af dyrkerne, der har under 40 km til deres fabrik. I praksis sker det via en ændring af minimumsgrænsen for beregningen af transporttilskuddet fra 40 til 38 km.

Af Klaus Sørensen

Princippet "levering til nærmeste fabrik"

Princippet om "levering til nærmeste fabrik" indebærer, at man som udgangspunkt altid kan påregne at levere sine roer til nærmeste fabrik, og såfremt man pålægges at levere til en fjernere beliggende fabrik, får man godtgjort hele merudgiften til den ekstra transport. Princippet blev indført som en del af den voldgiftskendelse, der i december 2001 blev afsagt i voldgiftssagen anlagt af dyrkerne til den tidligere Gørlev-fabrik. Den daværende ordning vedr. transporttilskud indebar, at alle dyrkere fortsat fik udbetalt det samme beløb pr. ton roer i transporttilskud, uanset deres afstand til fabrikken. Voldgiftsretten fastholdt dette princip i sin kendelse, men retten afgjorde samtidig, at de daværende Gørlevdyrkere skulle have godtgjort merudgiften, såfremt de blev pålagt at levere til en fabrik, der ikke er den nærmeste. Denne godtgørelse kaldes "passageafgift". Princippet om "levering til nærmeste fabrik" har således været gældende siden 2002 for alle dyrkere i Danmark, bortset fra dyrkerne på Lolland.

Princip nu også gældende for Lolland

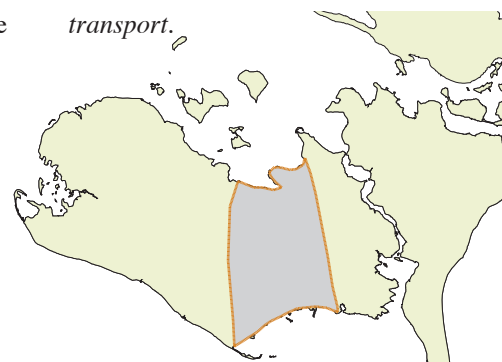
Fra og med 2008-kampagnen er princippet "levering til nærmeste fabrik" også gældende for Lolland, således at betingelserne nu er ens for alle dyrkere i landet. Ændringen har betydning for en stor gruppe af dyrkere på det østlige Lolland, som traditionelt har leveret deres roer i Nakskov, selvom de har kortere til fabrikken i Nykøbing. De pågældende dyrkere på det østlige Lolland vil dog fortsat blive pålagt at levere roerne i Nakskov, men de vil i få udbetalt en passageafgift, som dækker merudgiften ved transporten af roerne den ekstra afstand til Nakskov frem for Nykøbing. Ændringen indebærer naturligt nok også, at såfremt der på et tidspunkt ikke længere er behov for at transportere roer fra Sjælland, Fyn eller Østlolland til Nakskov, så vil de pågældende dyrkere på Østlolland - i lighed med alle andre - skulle levere deres roer til den nærmeste fabrik, som er Nykøbing.

Passageafgiften fastsættes hvert år - 82 øre pr. ton-km i 2008

Passageafgiften fastsættes hvert år af

Danske Sukkerroedyrkere, hvilket sker ud fra fragtraterne hos de aktuelle vognmænd, som transporterer roer fra det sjællandske/ fynske område til Nakskov. Fra 2002 – 2006 var der tale om roer fra det sydsjællandske område, mens det i 2007 var roerne, som blev transporteret fra Fyn til Nakskov med pram samt færge fra Langeland. I 2008 er det på ny hovedsagligt roer fra det sydsjællandske område. Alle fynske og jyske dyrkere har ligeledes fået tilbud om levering i Nakskov, hvilket har resulteret i, at en begrænset mængde roer også i år fragtes med færge fra Langeland til Nakskov. Satsen for passageafgiften er i 2008 fastsat uændret til 82 øre pr. ton km, og udbetalingen sker pr. ton rene roer. Omregnet med den gennemsnitlige renhedsprocent svarer det til en sats på ca. 72 øre pr. ton snavsede roer. Beløbet dækker den ekstra transport på landevejen. Ved fastlæggelse af passageafgiften indgår således ikke den faste del af fragtraten, som går til læsning og aflæsning af roerne.

Figur 1. En stor gruppe af dyrkere på Østlolland, som leverer roerne i Nakskov men har kortere til Nykøbing, får nu udbetalt kompensation (passageafgift) for meromkostningen ved den længere transport.

Merafstanden ved transport fra Sjælland til Nakskov frem for Nykøbing er 40 km, hvilket indebærer en betaling på 32,80 kr pr. ton roer i passageafgift.

Dyrkerne på Østlolland, som skal have udbetalt passageafgift fra 2008, får tilsvarende dækket meromkostningen for den reelle merafstand. Er der f.eks. tale om en dyrker i Øster Ulslev med en merafstand til Nakskov på 14 km, medfører det en passageafgift på $14 * 0,82 \text{ kr} = 11,48 \text{ kr}$ pr. ton roer, hvilket svarer til ca. 700 kr pr. ha.

Passageafgiften finansieres normalt ved, at pengene hertil forlods udtages af den totale pulje til fragttilskud, hvorefter den resterende del benyttes til fordeling pr. ton roer. Iflg. Brancheaftalen er der et fast beløb svarende til ca. 166 kr pr. ton sukkerkvote. Puljen er aktuelt, med Danmarks nuværende kvote på 372.383 tons sukker, på 62 mio. kr.

Minimumgrænsen ændres fra 40 til 38 km

Ændringen på Lolland indebærer, at den totale passageafgift øges med ca. 1,5 mio. kr, hvilket det er besluttet skal finansieres af dyrkerne, der har under 40 km til deres fabrik. I praksis sker det via en ændring af minimumsgrænsen for beregning af transporttilskuddet fra 40 til 38 km.

Den historiske baggrund

Hvorfor indføres ”levering til nærmeste fabrik” først nu på Lolland, og hvorfor skal ændringen finansieres af dyrkerne med under 40 km til deres fabrik? Årsagen skal findes i den historiske baggrund. Som omtalt tidligere fastholdt voldgiftsretten tilbage i december 2001 det generelle princip om en fast sats i transporttilskud uanset afstand til fabrik. Ligeledes blev der ikke ændret på leveringsgrænsen på Lolland, hvor en flytning af grænsen længere mod øst kunne have reduceret mængden af roer, der skulle leveres fra Sjælland til Nakskov – en sådan ændring var ikke formålstjenlig, da mange dyr-

kere på Østlolland har indrettet sig med transport af roerne med vogn og traktor til Nykøbing. Til gengæld besluttede voldgiftsretten som nævnt, at der skal betales passageafgift til roer, som leveres fra Sjælland til Nakskov for at kompensere for denne merafstand.

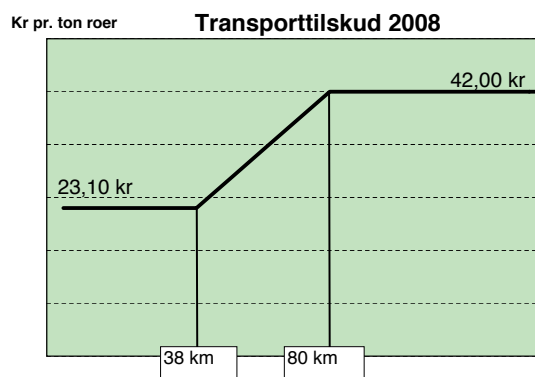
I 2006 traf bestyrelsen i Danske Sukkerroedyrkere en beslutning om at ændre den daværende ordning vedr. transporttilskud. Forud havde været en længere drøftelse, idet dyrkere med kort afstand til fabrikken betragtede transporttilskuddet som en del af roeprisen, idet det var blevet administreret som et fast beløb uanset afstand lige siden Danmarks medlemskab af EF i 1973. Modsat fandt dyrkere med lang afstand til fabrikken, at transporttilskuddet skulle differentieres i forhold til afstand, idet lukningen af fabrikker havde medført en stor forskel i transportudgiften for dyrkerne i Danmark.

Beslutning i 2006 afspejlede et kompromis mellem de to holdninger, idet man fastholdt et væsentligt minimumsbeløb i fragttilskud til alle dyrkere. I praksis blev modellen indrettet således, at alle dyrkere fra 0 - 40 km til fabrikken får udbetalt et transporttilskud, svarende til at de har 40 km til fabrikken (denne grænse er nu ændret til 38 km). Herefter er tilskuddet jævnt stigende op til 80 km, hvorefter det ikke stiger yderligere (figur 2).

Som en del af kompromisset blev leveringsgrænsen på Lolland fastholdt uændret. Ganske vist skulle nogle dyrkere derved levere roer til Nakskov frem for Nykøbing, selvom de har kortere til Nykøbing, hvilket giver dem en forholdsmæssig større udgift til transport. Modsat så har alle dyrkere på Lolland under 40 km til deres fabrik, hvorved alle får udbetalt et transporttilskud som minimum svarer til deres faktiske omkostning

Hvorfor kommer ændringen nu?

Dyrkere i det berørte område på Østlolland har peget på, at det er uretfærdigt og konkurrenceforvridende, at de skal levere

Figur 2. Indførsel af princippet om ”levering til nærmeste fabrik” på Lolland indebærer en ekstra udgift i passageafgift på 1,5 mio. kr, som finansieres af dyrkere med under 40 km til fabrikken. Det sker via en ændring af minimumsgrænsen for beregning af transporttilskuddet fra 40 til 38 km.

den lange vej til Nakskov, mens deres nabo på den anden side af vejen skal levere til Nykøbing. De modtager det samme transporttilskud men forskellen i transportudgiften er ca. 1.000 kr pr. ha. Samtidig har det siden 2006 – som en del af den frie omsætning af sukkerkontrakter – været muligt for en dyrker med jord i både Nakskov- og Nykøbingområdet at flytte sin kontraktmængde fra Nakskov til Nykøbingområdet, hvorved roerne skal leveres i Nykøbing.

Nogle dyrkere har således haft mulighed for at skifte leveringsfabrik på denne måde, mens andre står tilbage med en meromkostning på 1.000 kr pr. ha i transport i forhold til naboen på den anden side af vejen. Dette er ikke en holdbar og retfærdig ordning.

Finansieres af dyrkere med under 40 km afstand til fabrikken

Med indførsel af princippet om ”levering til nærmeste fabrik” på Lolland øges den totale passageafgift med ca. 1,5 mio. kr. Da den nuværende leveringsgrænse indgik som en del af kompromisset om transportordningen mellem dyrkere med kort og lang afstand i aftalen i 2006, er bestyrelsen enig om, at de 1,5 mio. kr udelukkende skal finansieres af dyrkerne

med kort afstand, dvs. under 40 km til fabrikken.

I praksis sker det via en ændring af minimumsgrænsen for beregning af transporttilskud fra 40 til 38 km, hvilket medfører en mindre udbetaling til dyrkere under 40 km på tilsvarende ca. 1,5 mio. kr.

Dette udligner således den ekstra udgift til passageafgift, således at satsen i fragttilskud pr. ton roer ikke ændres, hvorved dyrkere med over 40 km ikke berøres.

54 kr pr. ha

I kr og øre har ændringen naturligvis en væsentlig virkning for de berørte dyrkere på Østlolland, hvor det for mange kan betyde op til 1.000 kr pr. ha i indtægt fra passageafgiften, men for øvrige dyrkere under 40 km i afstand indebærer ændringen isoleret set en reduktion på 54 kr pr. ha (se tabel 1).

Transporttilskuddet er sammensat af et fast beløb på 6 kr i læsseomkostninger + 0,45 kr pr. ton roer pr. km (2008 acontosatsen).

I alt ville en dyrker med f.eks. 15 km inden ændringen således få i alt $6 \text{ kr} + 40 * 0,45 \text{ kr} = 24 \text{ kr}$ pr. ton roer, mens en dyrker med 80 km og derover ville få $6 \text{ kr} + 80 * 0,45 \text{ kr} = 42 \text{ kr}$ pr. ton roer.

Med ændringen af minimumsgrænsen fra 40 km til 38 km ser det tilsvarende regnestykke således ud:

En dyrker med 15 km får $6 \text{ kr} + 38 * 0,45 \text{ kr} = 23,10 \text{ kr}$, mens en dyrker med 80 km uændret vil få $6 \text{ kr} + 80 * 0,45 \text{ kr} = 42 \text{ kr}$.

Ændringen vil således kun have effekt for dyrkere med under 40 km til fabrikken.

For en dyrker med under 40 km til fabrikken indebærer ændringen isoleret set således en reduktion i transporttilskuddet på 90 øre pr. ton roer, svarende til ca. 54 kr pr. ha.

Såfremt man i stedet havde valgt at lade alle dyrkere finansiere de ekstra 1,5 mio. kr i passageafgift via en normal forlods modregning i den totale pulje, som beskrevet tidligere i artiklen, så havde det betydet følgende:

En dyrker med 40 km og derunder havde i stedet fået en reduktion på 60 øre pr. ton roer, svarende til 36 kr pr. ha, mens en dyrker med 80 km og derover havde fået en reduktion på 1,20 kr pr. ton roer, svarende til 72 kr pr. ha.

Ved alene at lade dyrkere under 40 km finansiere de ekstra 1,5 mio. kr i passageafgift på Lolland belastes dyrkere med

under 40 km således kun med ekstra 18 kr pr. ha, mens dyrkere med 80 km og derover slipper for en ekstra udgift på 72 kr pr. ha.

Når tallene forholder sig således, skyldes det, at ca. 80 % af kontraktmængden befinder sig indenfor 40 km fra fabrikkerne.

Både det principielle samt disse beregninger indgik i bestyrelsens beslutningsgrundlag om, at de 1,5 mio. kr alene skal finansieres af dyrkere med under 40 m til fabrikken.

ALLE får stor stigning i transporttilskud i 2008

Ændringen på Lolland indebærer isoleret set en reduktion i transporttilskuddet for dyrkere med under 40 km, men som følge af den store omfordeling af kontraktmængde mellem landsdelene, vil alle opleve en markant stigning i transporttilskuddet fra 2007 til 2008 (se tabel 2). Dels reduceres den totale passageafgift fra 9,8 mio. kr i 2007 til 5,1 mio. kr i 2008 (inkl. de ekstra 1,5 mio. kr på Lolland), dels er der totalt set færre km, som roerne skal transporteres (færre tons-km). Udviklingen skyldes flytningen af roerne nærmere til fabrikkerne

Dette indebærer, at dyrkere med op til 38 km kan forvente en nettostigning i fragttilskuddet i 2008 (efter modregning af de 54 kr) på ca. 194 kr pr. ha, mens en dyrker med 80 km og derover kan forvente en stigning på ca. 496 kr pr. ha i forhold til 2007.

Der er tale om ca. beløb, idet det endelige fragttilskud pr. ton roer afhænger af mængden af roer, der skal benyttes til at opfylde kvoten, hvilket igen afhænger af roernes sukkerindhold og kvalitet.

Det skal desuden bemærkes, at ændringen for dyrkerne med under 40 km til fabrikken ikke er indregnet i de udbetalte acontobetalingen på fragttilskud i den igangværende 2008-kampagne, idet ændringen er besluttet efter kampagnestarten. ■

Ændring i transporttilskud med ny model for 2008 - ved forskellige afstande til fabrikken								
Kr	0 km		38 km		40 km		80 km	
	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons
Transporttilskud 2008, beregnet med tidligere transportmodel min. grænse 40 km	24,00	1.440	24,00	1.440	24,00	1.440	42,00	2.520
Transporttilskud 2008, beregnet med ny transportmodel min. grænse 38 km	23,10	1.386	23,10	1.386	24,00	1.440	42,00	2.520
Forskel	0,90	54	0,90	54	0,00	0	0,00	0

Tabel 1. Ændringen i modellen for transporttilskud, hvor minimumgrænsen for beregning af tilskuddet ændres fra 40 til 38 km, indebærer isoleret set en reduktion på 54 kr pr. ha for dyrkere med 38 km og derunder. For dyrkere med 40 km og derover til fabrikken har ændringen ingen effekt.

Udvikling i transporttilskuddet fra 2007 til 2008 - ved forskellige afstande til fabrikken								
Kr	0 km		38 km		40 km		80 km	
	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons	Pr. ton roer	Pr. ha v. 60 tons
Transporttilskud 2008	23,10	1.386	23,10	1.386	24,00	1.440	42,00	2.520
Transporttilskud 2007	19,86	1.192	19,86	1.192	19,86	1.192	33,73	2.024
Forskel	3,24	194	3,24	194	4,14	248	8,27	496

Tabel 2. Alle dyrkere oplever i 2008 en markant stigning i transporttilskuddet i forhold til 2007. Nettostigningen for en dyrker med 38 km (efter modregning af de 54 kr) er ca. 194 kr pr. ha, mens en dyrker med 80 km eller mere oplever en stigning på ca. 496 kr pr. ha.